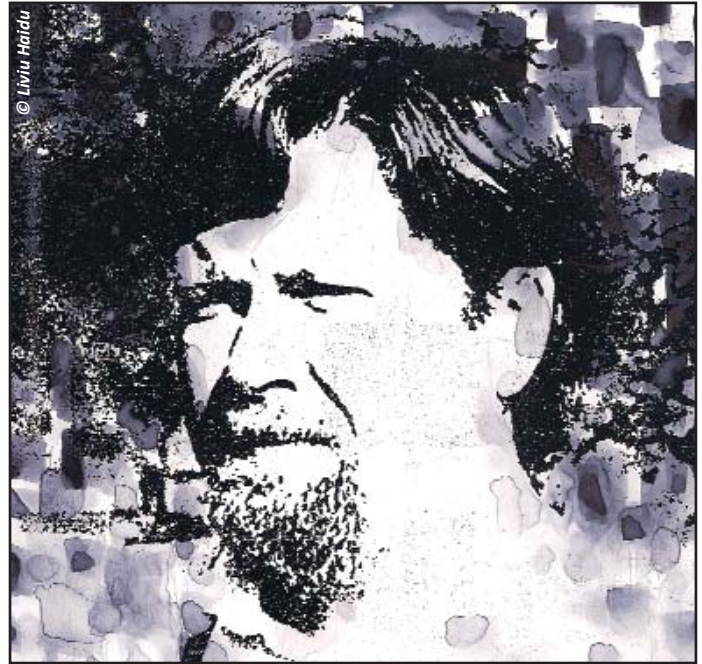

Erudiție și umanism

În ultima zi a lui Cuptor, Ștefan Niculescu ar fi împlinit nouăzeci de ani. Când l-am cunoscut, în urmă cu patru decenii, propunea un model solitar (pentru acele timpuri) de locuire a cetății, axat pe forța de agregare a cunoașterii istorice, logica entuziasmului cultural și fidelitatea creatoare față de tradițiile religioase sau laice ale modernității. Tinerilor, furioși ori blazați, cu toții nemulțumiți de rețetarul oficial al ratării național-comuniste, Ștefan Niculescu le oferea, rezistând cultural, alături de criteriile justei notorietăți, arma de împotrivire față de provincialism și întristare. O armă ce nu necesita permis de posesie, ci doar dorința și puțința de a o curăța și încărca așa cum se cuvine. În acea perioadă de răstribite intelectuală, când sărăcia șanselor în procesul de omologare cultural europeană îți sărea în ochi, Ștefan Niculescu a intervenit salutar, inițiind o conversație internațională, cel puțin în domeniul artei sonore, proiectele lui componistice și muzicologice rămânând, iată, după aproape un deceniu de la dispariția lui fizică, teme de colocvii, referate, doctorate și polemici intense. În plus, ne invită, nu de puține ori ceremonios, la aprofundări, nuanțe și continuități, în răspăr cu orice fel de festivisme. Fără îndoială, a fost un învederat erudit și umanist. Partea de umanitate controlată se dezvăluie odată cu țesătura mărinimos cuprinzătoare a structurilor sonore de tip vitraliu, ce reflectă verva credinței în mântuire, inflexiunile docte, elanurile prospective, distanțările și apropierile elegante, evidențiind mecanismul intim al unei gândiri cât se poate de salubre în jurul unui punct referențial: nu locul compozitorului, ci buna lui așezare în lume; altfel apus, calea către o posibilă redempție. Pe de altă parte prețuirea sinceră pentru erudiția Profesorului instalează premisele unui dialog despre constanță și continuitate. Ștefan Niculescu știa foarte bine că fără axioma respectului, cultura nu prinde cheag și sfârșește într-o devălmășie a contestărilor nenumărate. Din toate întreprinderile sale pedagogice ne-a făcut să înțelegem că interesul cognitiv pentru o fenomenologie a actului creator produce infinit mai mult decât un uriaș siloz de informații sau teorii aleatorii despre structura evenimentului sonor. Așa se face că la Ștefan Niculescu întotdeauna căutarea sensului a precumpănit decisiv în fața exhibiționismului bibliografic. De-a lungul vieții a avut suficiente nedumeriri, cumpene, decepții. L-a preocupat, consecutiv ori simultan, declinul occidental și metisajul cosmopolit, fețele secularizării, soarta oamenilor simpli și stilul rafinat al aristocrației culturale, hedonismul citadin și riturile de trecere ale consumismului, noua (des)ordine mondială și soarta ecumenismului non-instituțional. Și, nu în ultimul rând, ce anume poate supraviețui dintr-o identitate românească, marcată pregnant de spiritul creștin-ortodox. A contat enorm palpitul vieții duhovnicești, muzica estompată a sferelor, izbăvirea de mlaștină ori stufărișul materialității, starea de grație și re-locarea marilor adevăruri sufletești. S-a străduit din rărunchi să-și prezeve ucenicii de scurgerile de mediocritate și să evacueze sonoritățile apocaliptice, toate nefiind altceva decât fapte comune ce intră în economia risipirii individuale: mai întâi se ivește abaterea punctuală, apoi se înșurubează repetiția, pentru ca în final totul să eșueze în banalitatea unei vieți trăită în absența patosului eroic. Ne-a arătat, fără să mimeze, cum să

ne bucurăm de reușita apropielului, cum să aplaudăm victoriile timpurii sau împlinirile autumnale ale altora, sugerându-ne totuși că adevărații campioni sunt puțini la număr și nu mereu la vedere, că e recomandabil să fim uneori circumspecți cu judecățile categorice sau caracterizările vitriolante, în sfârșit, că ubicuitatea eșecului rămâne o sursă de îndoială față de orice proiect utopic, cu iz progresist. Trecerea, cernerea și risipa timpului ne impune să-i dedicăm lui Ștefan Niculescu nu atât gongorisme postume, cât, mai ales, cercetări asidue, restituiri elocvente, monografiile critice și, de ce nu, chiar instituții.

Liviu DĂNCEANU

DIN SUMAR

Adio, Viorel Cosma!	2-4
Remember Ștefan Niculescu	5-7
Interviu cu Marcel Spinei (II)	8-9
Maniac după Sonomania	10-11
Fenomenul "Pro Arte"	12-13
"Tintea Muzicală" 2017	14-15
Masterclass de Cânt Bizantin la Iași	17-19
Competiție de pian la Brașov	20-21
Festivalul "Hariclea Darclée"	26-27
Vrancea eroică	30-33
Festivalul "George Grigoriu"	36-39
Despărțiri	40-42
Sanremo, istoria unui festival (II)	43-45
Discuri	47-48